

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Spolupráca pri propagácii destinácií kultúrneho a historického turizmu na Ukrajine a v krajinách V4. Výskumná správa - regionálna časť: Trenčiansky kraj

Dr. Eng. Karol Krajčo

Dr. Martina Jakubčinová

Dr. Andrej Poruban

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne

Trenčín, 2022

Visegrad Grant No. 22130195

Projekt je spolufinancovaný vládami Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska prostredníctvom vyšehradských grantov z Medzinárodného vyšehradského fondu.

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obsah

O projekte	3
Metodológia výskumu	4
Štruktúra respondentov	4
Záver	15
Zoznam obrázkov	16
Zoznam tabuliek	16

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

O projekte

Projekt "Spolupráca pri propagácii destinácií kultúrneho a historického turizmu na Ukrajine a v krajinách V4" je projektom realizovaným v rámci vyšehradského grantu č. 22130195.

Projekt je spolufinancovaný vládami Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska prostredníctvom vyšehradských grantov z Medzinárodného vyšehradského fondu.

Partnermi v projekte sú:

- University of Bielsko-Biala (Poľská republika) – koordinátor,
- Lviv Polytechnic National University (Ukrajina) – partner,
- Kodolányi János University (Maďarsko) – partner,
- VŠB - Technical University of Ostrava (Česká republika) – partner,
- Alexander Dubček University of Trenčín (Slovenská republika) – partner.

Cieľom projektu je výskum a propagácia historického a kultúrneho dedičstva destinácií krajín V4 a Ukrajiny a poukázanie na možnosti jeho začlenenia do turistickej ponuky regiónov. Výskum možností a významu začlenenia kultúrneho dedičstva regiónov do ich turistickej ponuky sa realizuje pre: Beskydy (Poľsko), Lvovskú oblasť (Ukrajina), Veľkú Budapešť (Maďarsko), Moravskosliezsky kraj (Česká republika) a Trenčiansky kraj (Slovensko).

- Dr. Honorata Howaniec, Dr. Eng. Irena Dudzik-Lewicka and Dr. Eng. Aneta Madyda (Poľská republika),
- Associate Professor Dr. Oleh Karyy, Associate Professor Dr. Ihor Kulyniak and Dr. Solomiya Ohinok (Ukrajina),
- Dr. Tamara Rátz and Dr. Katalin Szalai (Maďarsko),
- Dr. MBA Hana Štverková, Associate Professor Dr. Petra Horváthová and Dr. Lenka Heczková (Česká republika),
- Dr. Eng. Karol Krajčo, Dr. Andrej Poruban and Dr. Martina Jakubčinová (Slovenská republika).

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Táto správa je súčasťou správy "Spolupráca pri propagácii destinácií kultúrneho a historického turizmu na Ukrajine a v krajinách V4. Výskumná správa".

Metodológia výskumu

Výskum v Slovenskej republike bol zameraný na Trenčiansky kraj, v ktorom bol aj realizovaný dotazníkový prieskum.

Výskum bol realizovaný dotazníkovým prieskumom s pomocou CAWI (počítačom podporovaný webový rozhovor). Dotazník bol v anglickom jazyku. Online dotazníky boli k dispozícii na webovej stránke spoločnosti Google, distribuované respondentom cez platformy Facebook, MS Teams a Akademického informačného systému (AIS).

Výskumný proces trval od októbra do decembra 2022. Výskum zahŕňal 166 osôb. Základné informácie sú uvedené v tabuľke 1.

Tabuľka 1. Základné informácie o výskume

Špecifikácia	Výskum
Metóda výskumu	Prieskum
Technika výskumu	CAWI (počítačom podporovaný webový rozhovor)
Výskumný nástroj	Elektronický dotazník
Výber vzorky	Cielené (občania Trenčianskeho kraja)
Veľkosť vzorky	166
Dátum výskumu	október – december 2022

Zdroj: vlastné vypracovanie založené na empirickom výskume.

Štruktúra respondentov

Prevažnú väčšinu opýtaných tvoria ľudia vo veku do 25 rokov (57%). Respondentmi sú najmä ľudia s vysokoškolským vzdelaním (51%) a stredoškolským vzdelaním (33%) opýtaných. Väčšinu respondentov tvoria obyvatelia vidieka – 53 % a dominantný príjem vo vzorke je od 500 do 1 000 EUR. Respondentmi sú najmä študenti – 50 % a pracujúci – 45 %. Podrobné charakteristiky vzorky sú uvedené v tabuľke 2.

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Tabuľka 2. Vzorová štruktúra [%]

rod	Žena	Muž			
	105	61			
Vek	do 25 rokov	26 až 35 rokov	36 až 45 rokov	46 až 55 rokov	nad 56 rokov
	94	24	29	10	9
Vzdelanie	základná alebo stredná škola	stredoškolské	vysokoškolské		
	27	54	85		
Miesto bydliska	Mesto s viac ako 100 000 obyvateľmi	Mesto od 25 000 do 100 000 obyvateľov	Mesto do 25 000 obyvateľov	Obec	
	13	35	36	82	
Čistý mesačný príjem na člena rodiny	Do 500 eur	Od 500 do 1000 eur	Nad 1000 eur		
	40	82	44		
Postavenie	Študent	Pracujúci človek	Nezamestnaná osoba	Dôchodca	
	78	74	5	7	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu. N = 166.

Vnímanie kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja a možnosti jeho začlenenia do turistickej ponuky kraja

Turisti sa podľa respondentov zaujímajú o kultúrne dedičstvo Slovenska, myslí si to viac ako polovica opýtaných. Žiaľ, len 16 % odpovedalo „určite áno“ a až 51 % odpovedalo „skôr áno“. Rovnako veľká skupina, 17 %, buď nemá k téme žiadny názor, keďže uviedli odpoveď „ani áno, ani nie“, alebo je názor skupiny „skôr nie“. Nikto z respondentov neverí, že turisti sa rozhodne nemajú záujem o kultúrne dedičstvo Slovenska (Obrázok 1).

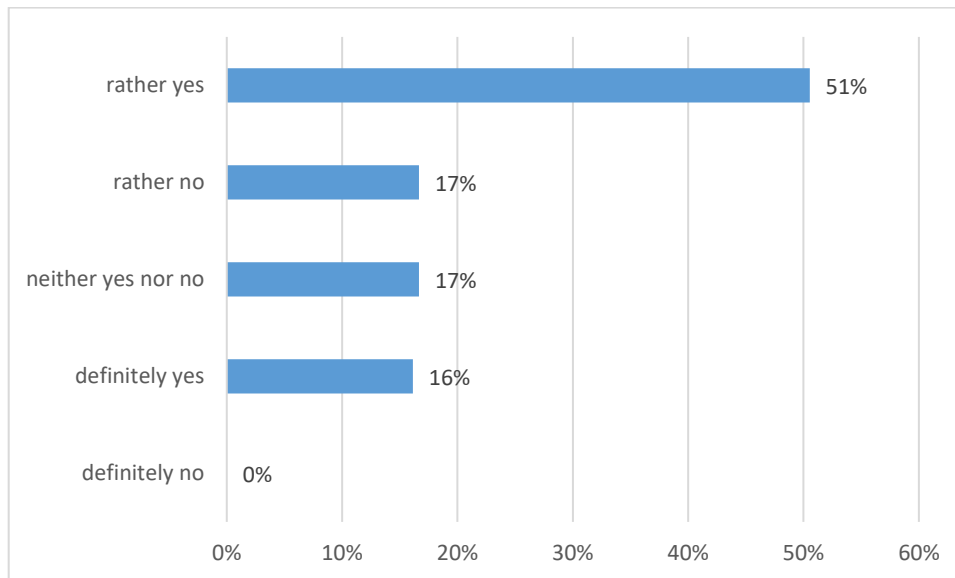

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obrázok 1. Zaujímajú sa turisti o slovenské kultúrne dedičstvo?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

Turisti sa zaujímajú o kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja. Takýto názor zastáva 77 % opýtaných, no len 16 % jednoznačne potvrdzuje, že takýto záujem určite existuje. Zvyšná skupina – 61 %, odpovedala „skôr áno“. Opačný názor zastáva asi 9 % opýtaných a iba 2 % sú pevne toho názoru, že turisti sa o kultúrne dedičstvo Trenčína nezaujímajú. Skupina až 14 % nemá v tomto smere jasný názor (Obrázok 2).

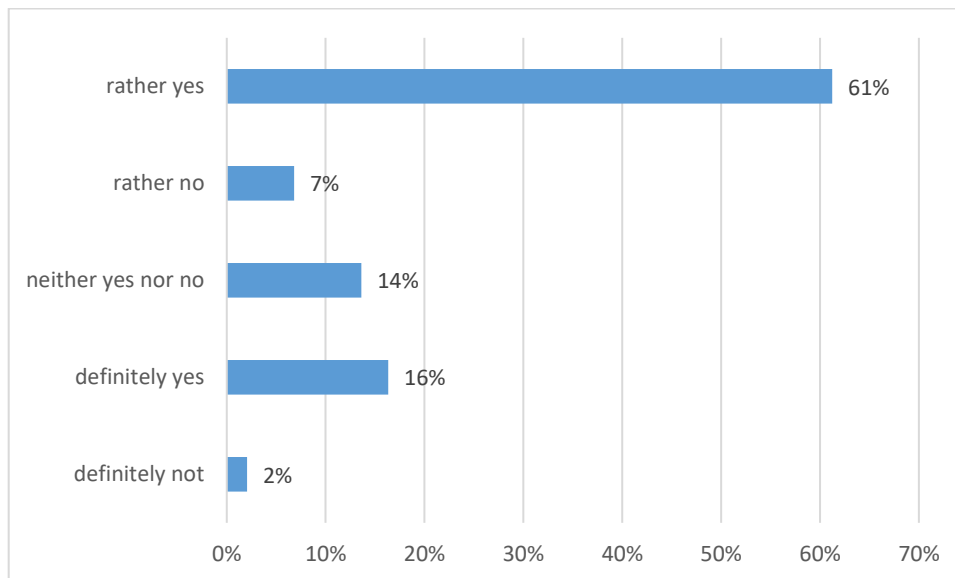

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obrázok 2. Zaujímajú sa turisti o kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

Ponuku kultúrneho dedičstva skúmaného regiónu však respondenti hodnotia pozitívne. Až polovica opýtaných sa domnieva, že je to skôr zaujímavé a 26 % - že určite zaujímavé. Ponuku kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja hodnotí negatívne len 8 % opýtaných, pričom len 1 % sa domnieva, že kraj rozhodne nedisponuje zaujímavou kultúrnou ponukou. Skupinu, až 9 %, tvoria nerozhodnutí ľudia, ktorí odpovedali „ani áno, ani nie“ (Obrázok 3).

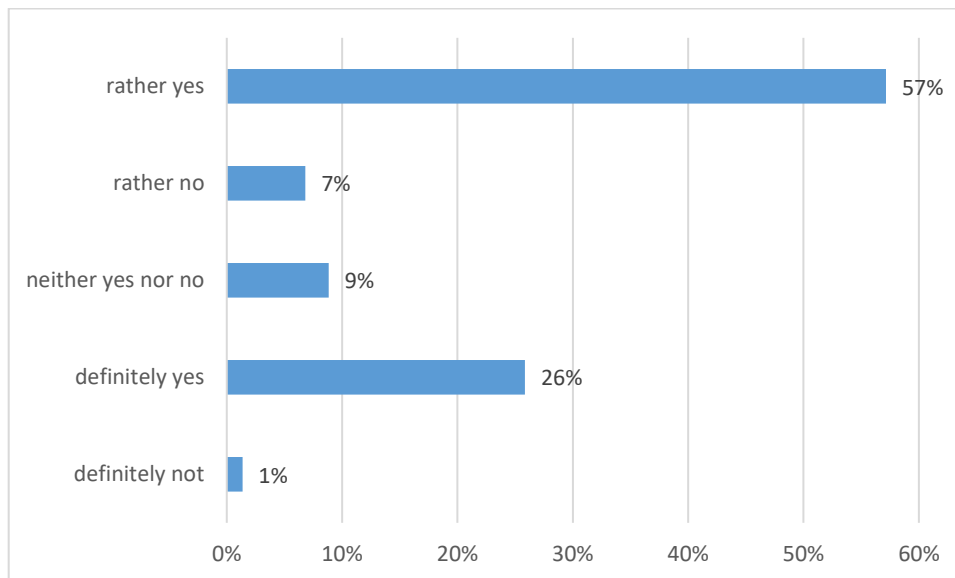

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obrázok 3. Má Trenčiansky kraj zaujímavú ponuku kultúrneho dedičstva?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

Prevažná väčšina opýtaných vie pomenovať objekty a predmety kultúrneho dedičstva nachádzajúce sa v Trenčianskom kraji - spolu 68 %, a 29 % to určite vie. Len 15 % uviedlo, že nevedeli, alebo skôr nemohli uviesť, čo tvorí kultúrne dedičstvo regiónu, a 16 % malo pochybnosti, či takéto predmety alebo iné prvky dokážu identifikovať (Obrázok 4).

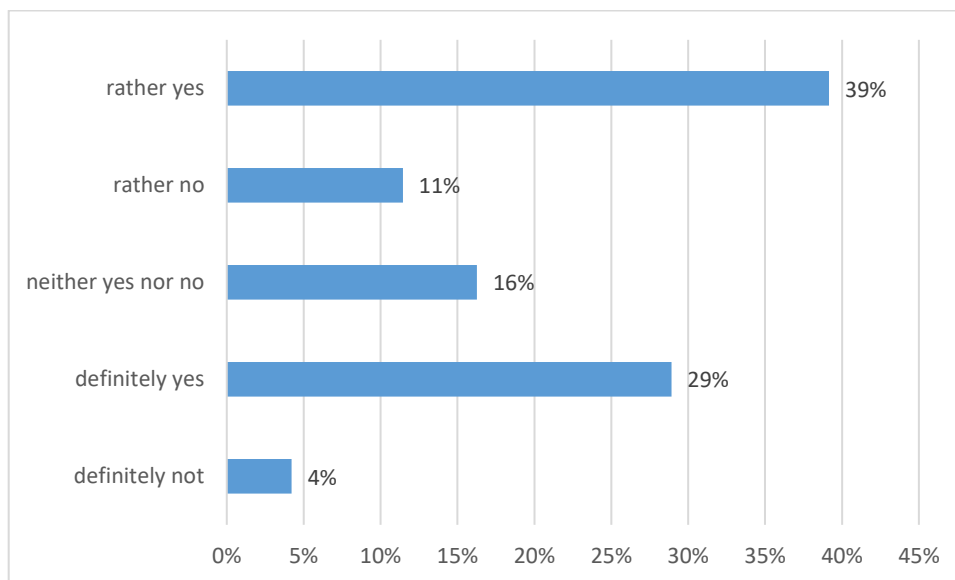

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obrázok 4. Viete pomenovať objekty a predmety kultúrneho dedičstva nachádzajúce sa v Trenčianskom kraji?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

Medzi prvky kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja, ktoré respondenti najčastejšie uviedli, patria: stredoveké hrady a kaštiele (Trenčín, Lednica, Tematín, Beckov, Čachtice, Uhrovec, Vršatec, Bojnice, Vodný hrad, Klobošice, Orlové), kúpele (Trenčianske Teplice, Bojnice, Nimnica), pamiatky (Mohyla gen. MR Štefánika, rímsky nápis – r. 179 n. l., Hlavný dom, pútnické miesto Skalka, rodný dom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka), múzeá a galérie (Múzeum kultúry Karpatských Nemcov, Ľudový dom R. Haroníka, Prefektské múzeum – Prepoštská jaskyňa, Múzeum Hornej Nitry, Trenčianske múzeum, folklórna hudba a kroje, výtvarná tvorba (hudba, film) festivaly.

Trenčiansky kraj podľa respondentov oslovuje turistom ponuku kultúrneho dedičstva. Myslia si to dve tretiny opýtaných (67 %), ale len 12 % sa domnieva, že kraj rozhodne smeruje svoju ponuku kultúrneho dedičstva k turistom. Iný názor zastáva 12 % opýtaných, ale len 2 %

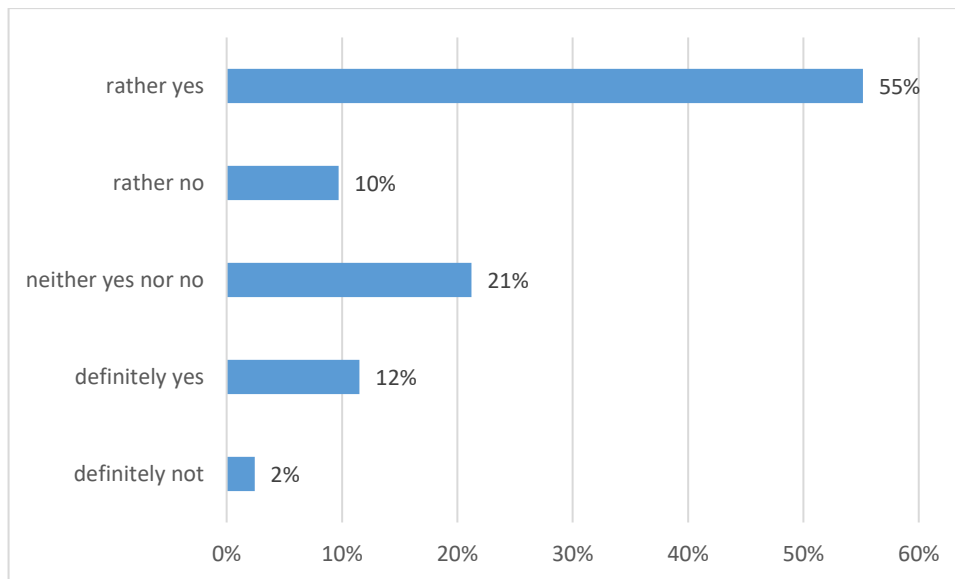

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

sú pevne presvedčené, že kraj takéto aktivity nevyvíja. Jasný názor na túto tému nemá 21 % opýtaných, kde zvolili odpoveď „ani áno, ani nie“ (Obrázok 5).

Obrázok 5. Rieši Trenčiansky kraj ponuku kultúrneho dedičstva turistom?

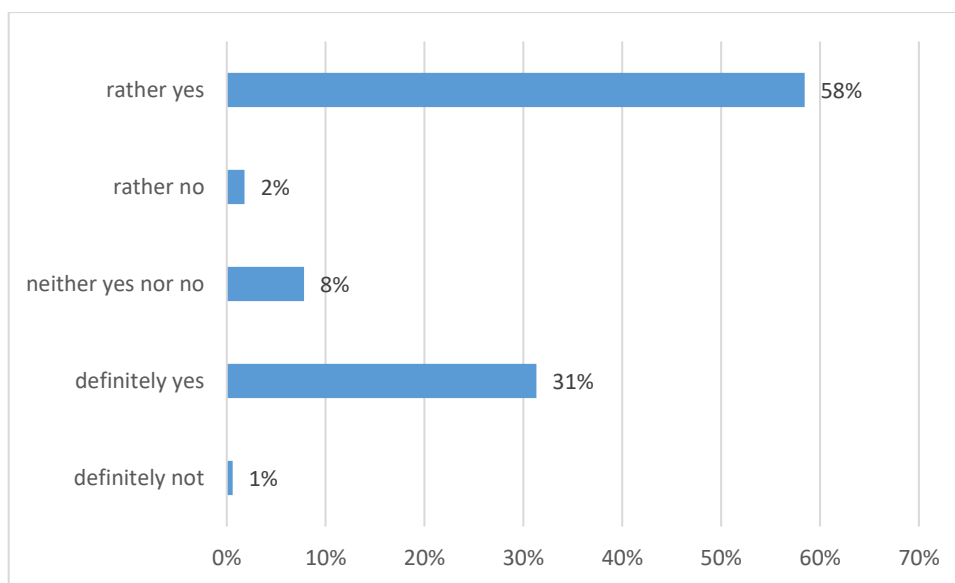
Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

Prvky historického a kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja, ktoré si treba všímať a propagovať, sú podľa respondentov predovšetkým hrady, múzeá, kostoly, architektúra, festivaly a slávnosti, folklór a tradície, agroturistika, gastronómia a jedlo. Začlenenie kultúrneho dedičstva regiónu do prioritných marketingových aktivít kraja, by podľa respondentov pomohlo v jeho rozvoji. Takýto názor zastáva 89 % opýtaných, z toho 31 %, ktorí sú o tom presvedčení a odpovedali „určite áno“. Viac ako polovica opýtaných – 58 % to vidí aj ako príležitosť pre rozvoj regiónu, odpovedali „skôr áno“. Pozitívny vplyv inklúzie kultúrneho dedičstva regiónu na jeho rozvoj nevidí celkovo 8 % opýtaných, pričom len 1 % takýto vplyv rozhodne nevidí a pre 2 % skôr takéto prepojenie neexistuje. Pomerne veľká skupina nemá na

	<p>"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries" Visegrad Grant No. 22130195 The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.</p>
---	--

túto tému žiadny názor, pretože odpovedala „ani áno nie“, teda ani súhlasí, ani nesúhlasí (Obrázok 6).

Obrázok 6. Pomohlo by začlenenie kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja k rozvoju regiónu?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

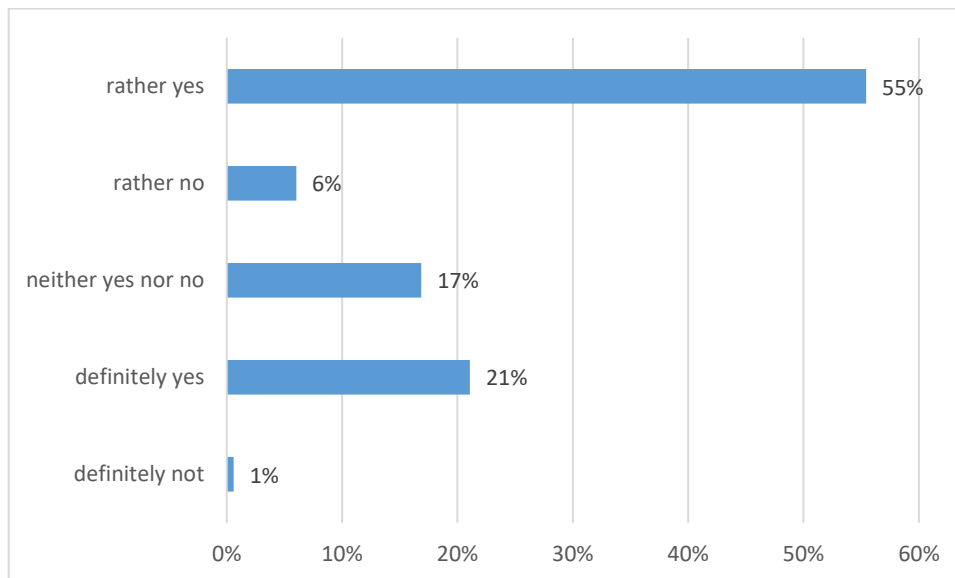
Taký je názor respondentov, hoci väčšina z nich sa domnieva, že kultúrne dedičstvo regiónu je už zahrnuté v ekonomickom živote regiónu, teda prispieva k rastu príjmov regiónu a/alebo kvality života v regióne. regiónu. Takýto názor zastáva 76 % opýtaných, pričom 21 % je pevne presvedčených, že sa to týka, a 55 %, že sa skôr podieľa na ekonomickom živote regiónu. Iný názor zastáva iba 6 % opýtaných. Domnievajú sa, že kultúrne dedičstvo regiónu skôr nie je integrované do hospodárskeho života regiónu. Pomerne veľká skupina respondentov – 17 % nemá na túto tému žiadny názor a odpovedali vyhýbavo „ani áno, ani nie“ (Obrázok 7).

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obrázok 7. Je kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja integrované do ekonomického života kraja, t. j. prispieva k zvyšovaniu príjmov kraja a/alebo kvality života v regióne?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

Väčšina respondentov sa tiež domnieva, že kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja by sa mohlo viac integrovať s ekonomickým životom kraja, teda byť začlenené do rozvojovej politiky kraja. Tento názor zastáva celkovo 61 % opýtaných. Avšak 8 % opýtaných sa domnieva, že kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja sa už nedalo viac integrovať do hospodárskeho života regiónu. Možno sa domnievajú, že miera začlenenia kultúrneho dedičstva do rozvojovej politiky kraja je dostatočná. Silná skupina respondentov - 31% však nemá na túto tému názor, keďže zvolili odpoveď „ani áno, ani nie“ (Obrázok 8).

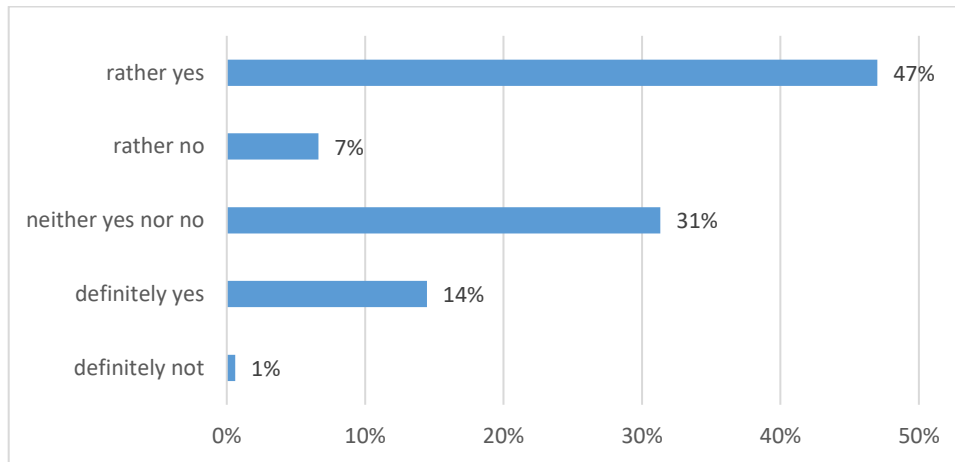

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obrázok 8. Dalo by sa kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja viac integrovať s ekonomickým životom regiónu, teda začleniť do rozvojovej politiky regiónu?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

Ľudia, ktorí sa domnievajú, že väčšia integrácia kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja s hospodárskym životom regiónu je stále možná, uvádzajú, že cestou k lepšiemu začleneniu kultúrneho dedičstva regiónu do hospodárskeho života regiónu je napríklad koordinovaná propagácia alebo spustenie regionálnych reštaurácií. Zaujímavé je, že za hlavné prekážky pri propagácii kultúrneho dedičstva regiónu považujú respondenti: nedostatok dotácií na revitalizáciu a propagáciu kultúrneho dedičstva regiónu – 27 % (Obrázok 9).

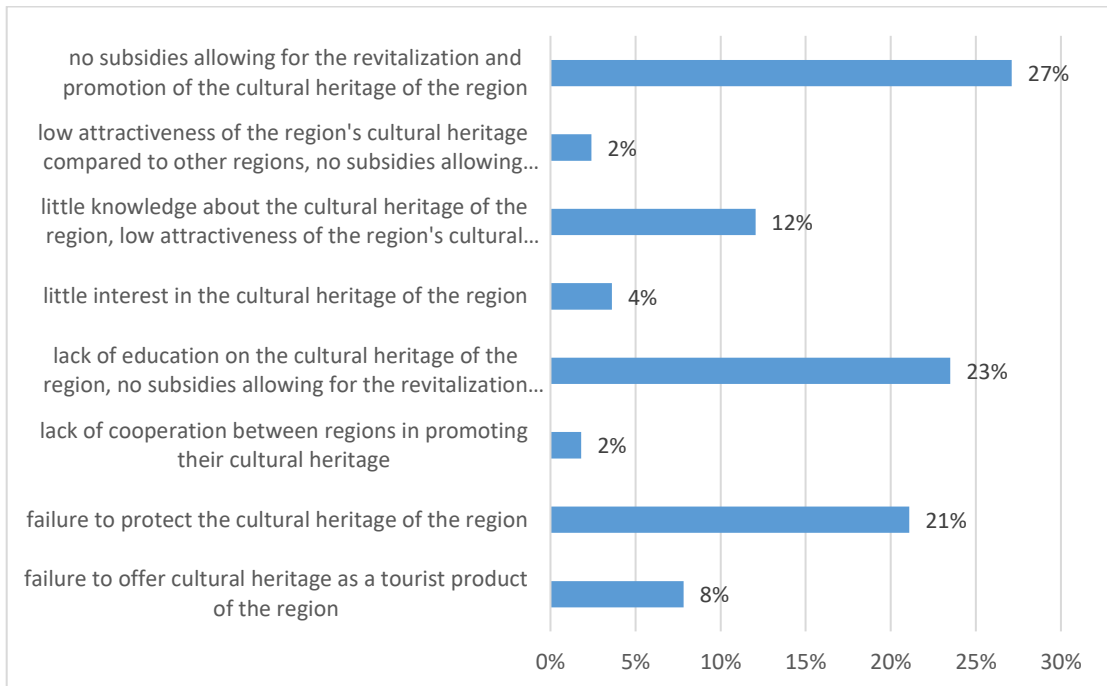

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Obrazok 9. Aké prekážky vidíte v propagácii kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja?

Zdroj: vlastné spracovanie na základe empirického výskumu.

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Záver

Podľa respondentov zapojených do dotazníkového prieskumu je značný záujem o poznanie kultúrneho a historického dedičstva Slovenskej republiky, ako aj skúmaného regiónu – Trenčiansky kraj. Tento záujem je vnímaný nie len zo strany domáceho obyvateľstva, ale i turistov, čo je pozitívnym výsledkom realizovaného prieskumu. Trenčiansky kraj disponuje zaujímavou a atraktívnou ponukou kultúrneho a historického dedičstva, ktoré oceňujú všetky vekové kategórie návštevníkov. Okrem bohatej sústavy hradov ponúka Trenčiansky kraj množstvo skvostov prírodného, duchovného a kultúrneho charakteru. Podľa 1/3 respondentov však nie je toto kultúrne a historické dedičstvo dostatočne propagované. Na druhú stranu však respondenti oceňujú snahu o podporu propagácie regiónu, ako aj ponuke pestrej škály podujatí určených nie len pre turistov. Zaujímavým zistením je, že iba polovica respondentov vymenovala objekty kultúrneho a historického dedičstva nachádzajúce sa v Trenčianskom kraji. Medzi prvky hodné osobitnej pozornosti zaradili jedinečnú regionálnu kuchyňu, ľudové zvyky a tradície, ale i historické osobnosti späté z Trenčianskym krajom. Medzi ďalšie prvky, ktoré respondenti uvádzali patrili aj architektonické klenoty, predovšetkým hrady a kostoly, a tradičné remeslá. Potrebu väčšej integrácie kultúrneho a historického dedičstva regiónu respondenti vnímajú ako výzvu pre regionálnu politiku a samotný rozvoj Trenčianskeho kraja. Okrem iného uvádzajú aj potrebu koordinovanej propagácie a potrebu finančnej podpory revitalizácie kultúrneho a historického dedičstva zo strany štátu. Za hlavné prekážky pri propagácii kultúrneho dedičstva regiónu považujú respondenti nedostatočnú osvetu o kultúrnom dedičstve regiónu, malú informovanosť o kultúrnom dedičstve regiónu a slabé dotovanie umožňujúce obnovu a propagáciu kultúrneho a historického dedičstva.

"Cooperation in Promoting Cultural and Heritage Tourism Destinations in Ukraine and V4 Countries"

Visegrad Grant No. 22130195

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Zoznam obrázkov

Obrázok 1. Zaujímajú sa turisti o slovenské kultúrne dedičstvo?	6
Obrázok 2. Zaujímajú sa turisti o kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja?	7
Obrázok 3. Má Trenčiansky kraj zaujímavú ponuku kultúrneho dedičstva?	8
Obrázok 4. Viete pomenovať objekty a predmety kultúrneho dedičstva nachádzajúce sa v Trenčianskom kraji?	9
Obrázok 5. Rieši Trenčiansky kraj ponuku kultúrneho dedičstva turistom?	10
Obrázok 6. Pomohlo by začlenenie kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja k rozvoju regiónu?	11
Obrázok 7. Je kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja integrované do ekonomického života kraja, t. j. prispieva k zvyšovaniu príjmov kraja a/alebo kvality života v regióne?	12
Obrázok 8. Dalo by sa kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja viac integrovať s ekonomickým životom regiónu, teda začleniť do rozvojovej politiky regiónu?	13
Obrázok 9. Aké prekážky vidíte v propagácii kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja?	14

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1. Základné informácie o výskume	4
Tabuľka 2. Vzorová štruktúra [%]	5

